

Fitxa 41

CALA TAMARELLS

DADES GEOGRÀFIQUES I FÍSiques:

Municipi: Maó.

Altres topònims: cala de sa Torreta.

Àrees urbanes associades: no n'hi ha.

Accés: a peu pel Camí de Cavalls des de l'estacionament del nucli urbà des Grau.

Orientació de la platja: nord.

Superfície de platja: 3.420 m² en total.

Llargada de platja: 260 m en total.

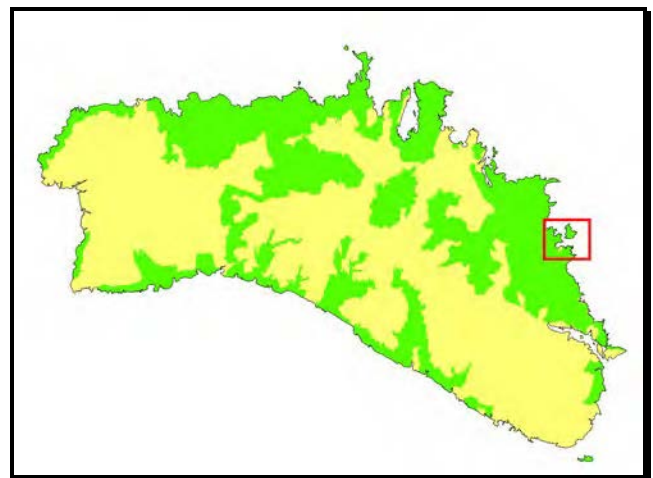
Amplada mitjana de la platja: 15 m.

Grau de freqüentació de la platja: baix, en plena temporada, però amb una considerable densitat d'embarcacions.

Geologia de l'entorn: materials del carbonífer i amb importants camps de dunes fòssils associats a la costa. Aquests presenten colors taronges.

Composició del sediment: carbonatat de gra mitjà i colors grisosos amb un 60% de bioclàstic orgànic.

Espai natural protegit: inclosa dins el Parc Natural de l'Albufera des Grau, l'Àrea Natural d'Espècial Interès Me-7 i la Xarxa Natura 2000. La part marina també és parc natural i Xarxa Natura 2000.

SERVEIS DE PLATJA:

Classificació platges CIM: platja de tipus C (natural sense accés rodat).

Distància a l'estacionament: 1.800 m des des Grau.

Servei de socorrisme: no disposa de serveis de socorrisme.

Altres serveis: no n'hi ha.

ENTORN I PAISATGE

Ubicada dins el Parc Natural de l'Albufera des Grau, cala Tamarells és una entrada de mar situada davant de l'illa d'en Colom, formada per dues subunitats (Tamarells Nord i Tamarells Sud) separades pel promontori de la punta des Tamarells (vegeu foto adjacent). A la vegada, cada una d'aquestes subunitats està formada per dues platgetes (de sediment mixt de còdols arrodonits de petit ordre i arena) que queden bastant arrezerades de la incidència directa dels temporals.

Les dues platges tenen formacions dunars. Tamarells Nord presenta formacions efímeres i de poca rellevància, mentre que Tamarells Sud presenta unes formes grimpadores en direcció est que drenen cap a la mar (vegeu foto esquerra). Al darrere de Tamarells Nord hi ha una petita maresma litoral, amb varietat de joncs (*Juncus* spp.) i amb salicornies anuals (*Salicornia ramosissima*) (vegeu foto dreta).

PLANTES I VEGETACIÓ

No sempre una elevada diversitat d'espècies vegetals en una platja és directament proporcional a l'extensió d'aquesta. Actualment, una elevada freqüentació humana i una neteja sistemàtica de la platja són els factors que més condicionen la vegetació que podem trobar a la primera línia d'un sistema dunar litoral. Aquesta cala de la costa oriental de l'illa n'és un bon exemple. Tot i la seva reduïda extensió, el seu estat pràcticament natural afavoreix que hi puguem trobar encara una vegetació no només rica en espècies, sinó també amb tota la successió de comunitats. A primera línia, i especialment en les restes de *Posidonia* que s'hi solen acumular hi apareixen les habituals espècies pioneres: l'espina d'ella (*Salsola kali*) (vegeu foto dreta), la ravenissa de platja (*Cakile maritima*), *Suaeda spicata* i el cascall marí (*Glaucium flavum*) (vegeu foto esquerra), algunes d'elles amb un desenvolupament important. Seguidament, i allà on el sistema dunar té continuació cap a l'interior, van apareixent les espècies més permanents: l'illiri de platja (*Pancretium maritimum*), l'letrera de platja (*Euphorbia paralias*), el carc marí (*Eryngium maritimum*), i, a poca distància, aquestes ja deixen pas a la vegetació més llenyosa com la sempreviva o camamil·ló

(*Helichrysum stoechas*), que finalment es transforma en sivinar amb un major predomini de les plantes arbustives: camamil·la (*Santolina chamaecyparissus* subsp. *magonica*), romani (*Rosmarinus officinalis*), mata (*Pistacia lentiscus*) i sivina (*Juniperus phoenicea*).

ANIMALS

Gràcies a la riquesa florística que allotgen aquestes platges, és un lloc ideal per a l'observació d'insectes i altres invertebrats. Dins aquest grup són especialment vistosos els lepidòpters ropalòcers, és a dir, les papallones diürnes. Hi ha un gran ventall d'espècies especialitzades a viure en ambients dunars, de les quals unes quantes estan presents a Menorca. Així, per exemple, s'hi poden observar: la blaveta d'ugó (*Polyommatus icarus*), que és una papallona petita (3 cm d'envergadura) amb un marcat dimorfisme sexual (els mascles són de color blau metàl·lic i les femelles de tons marronosos amb els marges de les ales de color taronja)

(vegeu foto adjacent) i que es pot observar d'abril fins a final de setembre. La papallona dels carcs (*Cynthia cardui*) és una espècie relativament grossa (5 cm d'envergadura), d'ales taronges amb taques negres i blanques. És migradora i es pot observar des de l'abril fins al juny i de principi de setembre fins a final d'octubre. La papallona llimonera (*Gonepteryx cleopatra*) també és de gran envergadura (fins a 6 cm) i les seves ales grogues amb dos punts taronges la fan inconfusible. És especialment abundant durant els mesos de maig i juny. Finalment, la grogueta (*Pyronia cecilia*) té les ales taronges amb els marges marrons i es pot observar de final de maig a final d'agost.

DINS LA MAR

A la cala Tamarells hi predomina el fons de posidònia, i a la zona nord hi arriba a formar un petit escull barrera. Un escull barrera és una praderia de posidònia que ha tingut un gran creixement vertical al llarg dels anys i que ha arribat a la superfície de l'aigua, on solen sobresortir-ne les fulles; té forma de mitja lluna i al centre hi creix algueró (*Cymodocea nodosa*), una altra planta marina. Als voltants de l'escull barrera s'hi poden veure abundants nacres (*Pinna nobilis*), el bivalve més gros de la Mediterrània, que pot arribar a fer més d'un metre d'alçada (vegeu foto adjacent).

La vorera de la cala està pràcticament recoberta de comunitats de *Cystoseira* d'una elevada diversitat. Aquesta cala és poc fonda i els peixos que s'hi poden observar són petits, però de ben segur que les praderies de posidònia d'aquesta zona, a l'abric de l'illa d'en Colom, són un lloc important de cria i repoblament de molts d'ells.

HISTÒRIA I SINGULARITATS

El conjunt de la cala queda delimitat al nord per la punta des Colomar i la torre de Rambla (vegeu foto), una fortificació de vigilància i defensa construïda l'any 1800 durant la darrera dominació anglesa. A Menorca hi ha una xarxa de 15 torres de defensa costaneres que es van construir al final del s. XVIII tant pels espanyols com pels anglesos. La funció d'aquestes construccions defensives era evitar l'ús dels punts d'ancoratge que oferia l'illa i el desembarcament de tropes que tinguessin per objectiu assetjar i rendir el castell de Sant Felip, fortalesa que tancava el port de Maó i que era l'últim reducte dels defensors de Menorca.

La torre Rambla o de Tamarells té forma troncocònica i la part exterior dels seus murs està molt deteriorada a causa de l'erosió del vent i de la sal marina. La torre no ha estat objecte de cap restauració, i es conserva en el seu estat original, a excepció de l'entrada oberta en planta baixa. La torre constava de tres pisos. L'entrada original estava situada al segon pis i s'hi accedia a través d'una escala de fusta portàtil. La primera planta servia de magatzem de queviures i de pólvora mentre que la segona planta està formada per una sola habitació amb volta de mig punt i de planta octogonal i és on feien vida els soldats. Finalment, la terrassa allotjava els canons per a l'atac contra les embarcacions enemigues. Malauradament, la torre està en molt mal estat de conservació, fins i tot amb perill de despreniment d'algunes peces. Actualment la torre és propietat privada i correspon a les terres del lloc de sa Torreta.

